

ΑΠΟΠΕΙΡΕΣ ΑΠΟΚΡΥΦΙΣΤΙΚΗΣ ΕΡΜΗΝΕΙΑΣ ΤΟΥ ΗΣΥΧΑΣΜΟΥ

του Πρωτοπρ. Βασιλείου Γεωργοπούλου Δρ. Θ.

(γ' μέρος)

Όλοκληρώνοντας την αναφορά μας για τις απόπειρες αποκρυφιστικής έρμηνείας του Ήσυχασμού με τα διάφορα αντιπροσωπευτικά και όχι τα μοναδικά παραδείγματα που αναφέραμε, θά θέλαμε νά επισημάσουμε όρισμένα βασικά σημεία που διαπιστώνει κάποιος σέ όλες αυτές τις κινήσεις.

α) Η όλη επιχειρηματολογία των αποκρυφιστικῶν προσπαθειῶν επιχειρεῖ νά παρουσιάσει τόν Ήσυχασμό ἐντός των ἐσωτερικῶν πλαισίων ὡς μία μυστική, ἀπόρρητη διδασκαλία καί τεχνική πού ἀπευθύνεται σέ κάποιο στενό κύκλο μνημένων.

β) Η διδασκαλία τοῦ ἁγ. Γρηγορίου τοῦ Παλαμᾶ κακοποιεῖται στήν κυριολεξία, καθὼς τίς θεολογικές θέσεις του επιχειροῦν νά τίς παρουσιάσουν καί νά τίς νοηματοδοτήσουν μέ περιεχόμενο πού συναντᾶ κάποιος σέ ἀποκρυφιστικά κείμενα καί χώρους.

γ) Τό πρόσωπο καί ἡ διδασκαλία τοῦ ἁγ. Γρηγορίου τοῦ Παλαμᾶ παρουσιάζεται ἄλλοτε ὡς μία μορφή διδασκαλίας καί τεχνικῆς ἐσωτερικῶν χαρακτήρα καί ἄλλοτε επιχειροῦν νά τᾶ ἐξισώσουν μέ πρακτικές ἐξωχριστιανικῶν θρησκευμάτων (Ἰνδουϊσμοῦ- Βουδισμού).

δ) Η ἡσυχαστική διδασκαλία παρουσιάζεται ἔξω ἀπό κάθε ἱστορική, ἐκκλησιαστική καί θεολογική βάση. Συνέπεια αὐτοῦ, εἶναι τό γεγονός, ὅ ἁγ. Γρηγόριος ὁ Παλαμᾶς νά παρουσιάζεται ὡς ἕνας ἐσωτεριστής πού διατύπωσε τήν ἀντίστοιχη δική του προσωπικοῦ τύπου ἐμπειρία στά πλαίσια τῆς ὑποτιθέμενης ἐσωτερικῆς ἀναζήτησής του.

ε) Σύμπασα ἡ ἡσυχαστική παράδοση, νηπτικοί Πατέρες καί φιλοκαλικά κείμενα, ἀποτελοῦν στά πλαίσια τῆς ἀποκρυφιστικῆς ἐρμηνείας τοῦ Ήσυχασμοῦ μία μορφή, μεταξύ τῶν πολλῶν, τῆς χωροχρονικῆς ἐκφρασης καί ἐξέλιξης τοῦ ἐσωτερισμοῦ.

Ἄν θέλαμε νά χαρακτηρίσουμε όλες αὐτές τίς ἀποκρυφιστικές προσπάθειες ἐρμηνείας τοῦ Ήσυχασμοῦ, θά πρέπει νά ἐπιναλάβουμε μία ἐπισήμανση πού ὑπάρχει στό Μήνυμα τῆς Συνόδου τῶν ἐν ἐνεργείᾳ Ἱεραρχῶν τοῦ σεπτοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου τό 1998 πού ἰσχύει ἐν προκειμένῳ καί στήν δική μας περίπτωση, ὅτι όλες αὐτές οἱ ἀποκρυφιστικές ἀπόπειρες «κατά τήν διδασκαλία τῶν νηπτικῶν Πατέρων γέμουν ἀχυρολογίας»¹.

1. Περιοδ. Επίσκεψις, Ἀρ. 561, 30.9.1998, σελ. 5.

ιδεῶν σέ παγκόσμια κλίμακα, τό ἀνήσυχο ἐρευνητικό πνεῦμα τῶν Ἑλλήνων εἶναι φυσικό νά δείχνει περιέργεια καί ἐνδιαφέρον γιά ἰδέες νεοφανείς στόν τόπο μας, δυτικῆς ἢ ἀνατολικῆς προελεύσεως. Θά χρειαστεῖ συνεπῶς σοβαρή κατάρτιση τῶν κληρικῶν, τῶν θεολόγων, τῶν χριστιανῶν διανοου-

μένων καί, γενικότερα, νηφάλια ἐνημέρωση τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ. Ἡ καλύτερη, τέλος, ἀντίσταση στά ποικίλα πνευματικά ρεύματα παραμένει ἡ συνεχῆς, δυναμική προσφορά ὀλοκλήρου τοῦ φάσματος τῆς Ὁρθοδόξου παραδόσεως, ἡ προσωπική καί κοινωνική βίωσή της.